

І. В. Хміль

## Всеукраїнські робітничі з'їзди

**ВСЕУКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ З'ЇЗДИ** – представницькі збори робітничих депутатів. 1-й В. р. з. відбувся 11(24)–14(27) липня 1917 у Києві. Він був скликаний з метою організації укр. робітників як в Україні, так і поза її межами та обрання представників до УЦР. У з'їзді взяли участь 300–400 делегатів, гол. чином ремісники і працівники дрібних підприємств. До президії були обрані В. Винниченко, С. Веселовський, Д. Антонович, М. Єремійв та ін. Перше засідання вів голова Ген. секретаріату В. Винниченко. У ході гострих дебатів з'їзд засудив угоду УЦР з Тимчас. урядом і висловив думку про необхідність поповнення УЦР представниками робітництва. Із внесених до порядку денного доповідей з'їзд прийняв резолюції: про сучас. момент, автономію України і федерацію, Установчі збори, робітн. політику, українізацію освіти, у справі війни, із земельного та продовольчого питань. З'їзд заявив про підтримку УЦР та Ген. секретаріату і закликав робітників домагатися автономії України, виборності органів влади, участі народу в упр. державою. Резолюція з робітн. політики вимагала негайного утворення при УЦР Ген. секретаріату праці для регулювання трудових відносин і вироблення відповідного законодавства. На заключ. засіданні вибрано [Всеукраїнську раду робітничих депутатів](#) у кількості 100 осіб, яка входила до складу УЦР із правом вирішал. голосу.

2-й В. р. з. відбувся нелегально 13–14 травня 1918 у Києві з ініціативи Всеукр. ради робітн. депутатів. Через заборону проведення з'їзду гетьман. владою на нього прибуло лише бл. 200 депутатів – представників восьми соціаліст. партій, які очолювали робітн. рух в Україні: УСДРП, УПСР, РСДРП (меншовиків та більшовиків), рос. есерів, Бунду, Об'єднаної євр. робітн. партії, Польс. соціаліст. партії. Делегати засудили гетьман. переворот і визначили цілі робітників у боротьбі з гетьман. владою: відновлення УНР, скликання Укр. установ. зборів, передача землі селянам без викупу, нац.-персональна автономія. Спроби більшовиків та лівої частини УСДРП закликали до боротьби за соціаліст. революцію та встановлення рад. влади в Україні не знайшли підтримки делегатів, які висловилися за самостійну Україну й відмовилися від орієнтації на РСФРР.

На відміну від Всеукр. селян. з'їзду 1918, який закликав селян до повстання, робітн. з'їзд висловився за мирні, легал. форми боротьби: агітацію, пропаганду, страйки. Для

координації дій робітн. класу в боротьбі з режимом ухвалено створити Всеукр. робітн. центр та обрано організац. комісію для його утворення.

### **Рекомендована література**

1. Христюк П. Замітки і матеріали до історії української революції. 1917– 1920 рр. Т. 3. Прага, 1921.

## **Бібліографічний опис:**

Всеукраїнські робітничі з'їзди / І. В. Хміль// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-30059>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).